

ΤΑΞΗ: 3^η ΤΑΞΗ ΕΠΑ.Λ.

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Σάββατο 23 Μαΐου 2020

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Α. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

[Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί δημοσιευμένη συνέντευξη την οποία παραχώρησε ο παιδοψυχίατρος Δημήτρης Καραγιάννης στις 21 Μαρτίου 2020. Αναφέρεται στις νέες οικογενειακές συνθήκες ζωής λόγω της παραμονής στο σπίτι σύμφωνα με τα περιοριστικά μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας covid-19.]

Πρώτα απ' όλα, θα ήθελα να μιλήσω με σεμνότητα σε όλους τους συνανθρώπους μας που είναι υποχρεωμένοι να κλειστούν στα σπίτια τους και που αυτό μέρα με τη μέρα θα αυξάνει, θα γίνεται πιο απαιτητικό, πιο δύσκολο και άρα δεν μπορούμε να μιλήσουμε με όρους του «πρέπει» αλλά μπορούμε να τους κατανοήσουμε. Έχουμε να δούμε πρώτα απ' όλα ότι βρίσκονται σε μία καινούργια κατάσταση, την οποία δεν επέλεξαν και η οποία είναι απειλή, δημιουργεί φόβους. Δεν μπορούμε να κοιτάζουμε τους ανθρώπους ύποπτα, επειδή έχουν αυτήν την αγωνία, η οποία ξυπνά πολλά συναισθήματα και θέτει πολλά ερωτήματα. Άρα, πριν πάμε στο τι πρέπει να κάνουν, πρέπει να δούμε ότι αυτή τη στιγμή δεν μπορούμε να σταθούμε άμοιροι των ερωτημάτων που γεννιούνται, τα οποία δεν είναι απλά θέματα συγκατοίκησης ή χρόνου ή απασχόλησης, όπως εύκολα κάποιος επιφανειακός μπορεί να τους προτείνουν «ασχοληθείτε με το ένα και με το άλλο».

Πρέπει να δούμε ότι ετούτη τη στιγμή χτυπιέται ο δυτικός πολιτισμός που είχε βάλει τη διασκέδαση σαν υπ' αριθμόν ένα στοιχείο στην ζωή, π.χ. «Φρόντισε να περνάς καλά, γέμισε την ζωή σου ευχάριστες στιγμές». Άρα, χτυπιέται ο πολιτισμός της διασκέδασης και, επίσης, χτυπιέται ο άλλος άξονας του δυτικού πολιτισμού που είναι το «προγραμματισμένα όλα», δηλαδή πάρε τα πράγματα στα χέρια σου, οδήγησέ τα εσύ όπως θέλεις, είναι στα χέρια σου να οδηγήσεις εσύ τη ζωή σου. Τούτη τη στιγμή έρχεται μία αμφισβήτηση και μπαίνει το στοιχείο της απειλής του θανάτου. Μπαίνει το ότι μπορεί να πεθάνουμε. Μπορεί η πόρτα μας να χτυπήσει και να μην την ακούσουμε, αλλά ο κλέφτης να μπει και να απειλήσει την ζωή μας. Άρα, αυτό είναι

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2020
Β' ΦΑΣΗ**E_3.Nλ3Γ(ε)**

που θέτει ερωτήματα, αγωνίες, φόβους που μέσα στην καθημερινότητα οι άνθρωποι προσπαθούσαν να αποφύγουν και μέσα στη δράση απέφευγαν να συναντήσουν τον εαυτό τους.

Να είμαστε ανθρώπινοι προς τον εαυτό μας. Δεν μπορούμε να έχουμε στημένο στον τοίχο τον εαυτό μας, επειδή φοβήθηκε ή επειδή ζορίστηκε. Ανθρώπινοι προς τους ανθρώπους γύρω μας. Μέσα σε αυτές τις απαιτητικές καταστάσεις όλοι μπορεί να βγάλουν μία ένταση, μπορεί και να δυσκολευτούν. Μπορεί το παιδί μας να κάνει μία φασαρία, να σπάσει ένα βάζο παίζοντας τη μπάλα μέσα στο σπίτι... αυτά όλα, όμως, είναι ευκαιρίες, για να γίνουμε πιο ανθρώπινοι και να δούμε πως αυτά όλα τα στοιχεία δεν είναι καταστροφή, αλλά είναι η δυνατότητα να συναντηθούμε πιο καλά. Να είμαστε πιο τρυφεροί ακόμα και στην δυσκολία του συντρόφου μας ή του παιδιού μας ή και του εαυτού μας.

Αρχίζουμε να βλέπουμε ότι κάποιοι άνθρωποι που γκρίνιαζαν, επειδή δεν είχαν χρόνο να κάνουν όλα αυτά που ήθελαν, τώρα αρχίζουν πάλι να γκρινιάζουν, επειδή έχουν υπερβολικά πολύ χρόνο και δεν ξέρουν τι να κάνουν. Κι όμως, αυτήν τη στιγμή, όσοι δεν είχαν χρόνο θα μπορούσαν να βρουν άπλετο, όχι μόνο για να απασχοληθούν, αλλά και για να βρουν τον εαυτό τους. Ας το αντέξουν! Ο εαυτός, πέρα από τα δύσκολα στοιχεία, έχει και ομορφιά. Μπορούμε να ανακαλύψουμε την ομορφιά μας. Δεν είναι μόνο ότι θα δούμε τα αρνητικά των συντρόφων μας και των παιδιών μας αυτές τις μέρες. Υπάρχουν και ομορφιές κρυμμένες. Ας μην παραιτηθούμε από το να τις δούμε αυτές, πέρα από τη γκρίνια και τα ζόρια της καθημερινότητας.

Και έχουμε αυτές τις ώρες, για να σκεφτούμε και να δούμε: Ας δούμε τις άπειρες φωτογραφίες που έχουμε τραβηγμένες με τα κινητά μας όλα αυτά τα χρόνια, που δεν έχουμε καταφέρει ποτέ να δούμε. Ας βρούμε την ευκαιρία να δούμε την ιστορία μας, να ενώσουμε την πορεία μας. Έχουμε τη δυνατότητα τώρα να το κάνουμε αυτό. Θα υπάρξουν και δύσκολες στιγμές, θα υπάρξει και γκρίνια και κούραση, αλλά αυτό να μην είναι το σημαντικό. Το σημαντικό να είναι να μην παραιτηθούμε από το να βρούμε την ομορφιά δίπλα μας και μέσα μας.

Αναδημοσίευση από το ΚΡΗΤΗ TV, www.infokids.gr

Κείμενο ελαφρώς διασκευασμένο.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1^η Δραστηριότητα

A1. Να παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας το περιεχόμενο των τριών (3^{ων}) τελευταίων παραγράφων του κειμένου: «**Να είμαστε ανθρώπινοι... και μέσα μας.**» σε 80 περίπου λέξεις.

Μονάδες 10

A2. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις με την ένδειξη **ΣΩΣΤΟ** ή **ΛΑΘΟΣ** ανάλογα αν ανταποκρίνονται ή όχι στο περιεχόμενο του κειμένου.

- α)** Ο προβληματισμός και η συναισθηματική σύγχυση των ανθρώπων αυτήν την περίοδο θα ήταν καλύτερο να αντιμετωπίζεται με κατανόηση.
- β)** Η νέα πραγματικότητα στην οποία ζούμε αναδεικνύει τις λανθασμένες προτεραιότητες που έχουν θέσει οι σύγχρονες κοινωνίες.
- γ)** Οι άνθρωποι πλέον καλούνται να συμβιβαστούν με αγωνίες και φόβους που δεν προϋπήρχαν αλλά προέκυψαν λόγω των νέων συνθηκών διαβίωσης.
- δ)** Δεδομένων των συνθηκών είναι σημαντικό να είμαστε επιεικείς με τον εαυτό μας.
- ε)** Οι άνθρωποι μπορούν να αξιοποιήσουν την παρούσα συγκυρία, προκειμένου να οδηγηθούν προς την αυτεπίγνωση.

Μονάδες 5

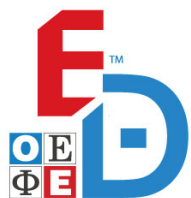
2^η Δραστηριότητα

A3.α. Το κείμενο αποτελεί συνέντευξη την οποία παραχώρησε ο παιδοψυχίατρος Δ. Καραγιάννης σε τηλεοπτικό σταθμό. Να εντοπίσετε τρία (3) στοιχεία προφορικότητας τεκμηριώνοντας την απάντησή σας με αντίστοιχο χωρίο.

Μονάδες 3

β. Να βρείτε το είδος της έγκλισης του ρήματος στις ακόλουθες φράσεις «Να είμαστε ανθρώπινοι προς τον εαυτό μας.» (2^η παράγραφος) και «Ας το αντέξουν!» (3^η παράγραφος) και να εξηγήσετε τη σημασία της.

Μονάδες 2

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2020
Β' ΦΑΣΗ**E_3.Nλ3Γ(ε)**

- A4.** Στη δεύτερη (2^η) παράγραφο του κειμένου: «Πρέπει να δούμε... τον εαυτό τους.» ο ομιλητής χρησιμοποιεί ένα παράδειγμα. Να το εντοπίσετε (μονάδες 3) και να εξηγήσετε τι επιδιώκει με αυτό. (μονάδες 4)

Μονάδες 7

- A5.** Να αντιστοιχίσετε τις περιόδους λόγου της στήλης Α με το είδος της σύνδεσης στη στήλη Β.

A	B
1. θα αυξάνει, θα γίνεται πιο απαιτητικό, (θα γίνεται) πιο δύσκολο (1 ^η παράγραφος)	A. Παρατακτική
2. ο κλέφτης να μπει και να απειλήσει την ζωή μας (2 ^η παράγραφος)	B. Υποτακτική
3. Δεν μπορούμε να έχουμε στημένο στον τοίχο τον εαυτό μας, επειδή φοβήθηκε. (3 ^η παράγραφος)	Γ. Ασύνδετο Σχήμα

Μονάδες 3**3^η Δραστηριότητα**

- A6.** Με αφορμή την επισήμανση του παιδοψυχίατρου, «**το σημαντικό να είναι να μην παραιτηθούμε από το να βρούμε την ομορφιά δίπλα μας και μέσα μας**», να συντάξετε ένα κείμενο 200- 250 λέξεων στο οποίο να αναφέρετε πως μπορεί ο σύγχρονος άνθρωπος να βελτιώσει την ζωή του στο αστικό περιβάλλον.

Μονάδες 20

Β. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ**

Το ποίημα συμπεριλαμβάνεται στην ποιητική συλλογή *Ποιήματα* (1983) του Τάσου Κόρφη (1929-1994), ποιητή της Δεύτερης Μεταπολεμικής Γενιάς. Συχνά τα θέματα του έργου του Κόρφη προέρχονται από τη ναυτική και καθημερινή ζωή, ενώ τον συγκινούν η ομορφιά, το ανικανοποίητο, η μοναξιά και η ανθρώπινη τυραννία.

Θάνατος σε πολυκατοικία

Όχι μόνο να ζήσεις μα ούτε και να πεθάνεις δεν μπορείς σ' αυτήν την πολυκατοικία, με τους τόσους αδιάφορους ενοίκους να δαιμονίζονται στα διπλανά διαμερίσματα ή, ακόμα, να χτυπάνε τα ντουβάρια για να πάνε τα μαιρολόγια της μάνας σου που, σαν το χλωμό κερί, θα λιώνει κοντά σου.

Και το αγγελτήριο του θανάτου κολλημένο στην κοινή εξώθυρα, ανάμεσα σ' «Ενοικιάζεται» και σε «Πωλείται» χωρίς να ξέρει κανείς που βρίσκεται το κουφάρι σου, ποια πόρτα πρέπει να χτυπήσει για να σ' αποχαιρετήσει.

Κι αντί για χέρια ευλαβικά να σε μεταφέρουν, την ώρα που το σπίτι ηρεμεί, σαν καράβι που βούλιαξε, άβολα σφηνωμένος στο ασανσέρ να υποφέρεις και πάλι ολομόναχος τις αλυσίδες και τα γρανάζια.

Τάσος Κόρφης, *Ποιήματα*, Πρόσπερος, Αθήνα, 1983, σ. 52.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ**1^η Δραστηριότητα**

B1. Ποιες συνήθειες της ελληνικής κουλτούρας επηρεάζει ο σύγχρονος αστικός τρόπος ζωής, όπως θίγονται στο ποίημα;

Μονάδες 15

2^η Δραστηριότητα

B2. Το ποιητικό υποκείμενο χρησιμοποιεί το β' ενικό ρηματικό πρόσωπο. Να καταγράψετε ένα σχετικό χωρίο (μονάδες 2) και να εξηγήσετε τη συγκεκριμένη επιλογή. (μονάδες 2)

Μονάδες 4

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2020
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Nλ3Γ(ε)

B3. Σε ποιο είδος ποίησης (παραδοσιακή- μοντέρνα) εντάσσεται το παραπάνω ποίημα; (μονάδες 2) Να παραθέσετε τρία (3) στοιχεία χαρακτηριστικά του είδους. (μονάδες 3)

Μονάδες 5

B4. Να εντοπίσετε στο ποίημα μία (1) μεταφορά, μία (1) παρομοίωση και μία (1) προσωποποίηση (μονάδες 03) και να εξηγήσετε τον ρόλο καθενός από τα παραπάνω σχήματα λόγου (μονάδες 03).

Μονάδες 6**3^η Δραστηριότητα****B5.**

«Όχι μόνο να ζήσεις μα ούτε και να πεθάνεις δεν μπορείς σ' αυτήν την πολυκατοικία, με τους τόσους αδιάφορους ενοίκους να δαμονίζονται στα διπλανά διαμερίσματα...».
Λαμβάνοντας υπόψη την άποψη που διατυπώνει ο ποιητής, να αναφερθείτε στις παραμέτρους της αδιαφορίας του σύγχρονου ανθρώπου. Να αναπτύξετε την απάντησή σας σε ένα ενιαίο κείμενο 100- 150 λέξεων.

Μονάδες 20**Σας ευχόμαστε ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!**